

El col·lectiu de dones STEM de Balears presenta el programa d'activitats per l'11 de febrer, Dia Internacional de la Dona i la Nina en la Ciència

La trobada i foto multitudinària ha estat el punt de partida del programa d'activitats de l'11 de febrer, Dia Internacional de la Dona i la Nina en la Ciència, presentat per la plataforma 11FBalears en roda de premsa aquest matí al ParcBit

Ja es el segon any que dones vinculades a sectors STEM (ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques) realitzen aquesta acció reivindicativa en la que es presenta el programa d'activitats i es realitza una foto multitudinària amb la qual arranca la campanya de difusió del Dia Internacional de la Dona i la Nina en la Ciència i la Tecnologia.

Tot i el mal temps, enguany han estat moltes les dones que s'han sumat a la crida feta per la plataforma 11F Balears, un col·lectiu de dones que l'any passat es van organitzar per a treballar conjuntament amb l'objectiu de donar visibilitat a les dones que fan feina en l'àmbit científicotecnològic, i denunciar l'escletxa de gènere que actualment també existeix en aquest àmbit.

Durant la roda de premsa prèvia a la trobada, a càrrec de les representants de la plataforma 11F Balears: Roberta Zambrini (IFISC), Ana Bonilla (SOCIB) i la vicerectora de la UIB, Rosabel Rodríguez, s'han donat a conèixer les diferents activitats i també la web 11fbalears.org, on s'hi pot consultar tota la informació relativa al programa i les accions portades a terme per la pròpia plataforma. A la presentació, també hi ha assistit el director general d'Innovació i Recerca, Josep Lluís Pons, que ha volgut aprofitant aquesta trobada per a fer públic el seu compromís amb la iniciativa.

L'objectiu de la trobada és posar cara i donar veu a dones que, des d'institucions, empreses o a títol individual, realitzen la seva activitat professional i acadèmica en l'àmbit dels sectors STEM, per tal que serveixin de referents per a les noves generacions de nines, amb la idea d'augmentar el seu interès, promoure vocacions científiques i tècniques i, així, contribuir a visibilitzar l'escletxa de gènere que actualment també existeix en l'àmbit científicotecnològic.

La vicepresidenta i consellera Bel Busquets ha assistit també a l'acte des d'on ha volgut destacar que, donant suport a aquest tipus d'iniciatives, el Govern de les Illes Balears pretén contribuir no només a «donar força a les dones i fer-les visibles en el món de la recerca i la innovació, on no han estat tradicionalment presents», sinó que també és tracta d'una aposta del govern per a «l'impuls d'aquests sectors econòmics d'alt valor afegit, a través dels quals es pretén afavorir un nou model econòmic per a Balears».

La Plataforma 11F Balears

L'11 de febrer de l'any passat fou un punt d'inflexió per a agafar consciència de la situació de desigualtat existent i la falta de presència de dones en carreres científiques i tecnològiques. Així, un grup de dones vinculades a aquests sectors va decidir organitzar-se en un grup de treball per a elaborar un document de propostes o fulla de ruta per a rompre l'escletxa de gènere en l'àmbit STEM, i fruit d'aquesta feina ha nascut la plataforma de dones 11F Balears.

Durant aquest darrer any, i a través de reunions periòdiques, el grup s'ha anat consolidant i cresquen i presentarà en breu un document de propostes a les autoritats de les Illes Balears. A través d'aquest document; «Full de ruta per a rompre l'escletxa de gènere en l'àmbit STEM» s'exposen les actuacions que es podrien portar a terme a nivell autonòmic, i agrupades en tres grans blocs: gestió i facilitació de recursos; prevenció, seguiment i intervenció de la discriminació; i formació, educació i divulgació.

A més del document de propostes per a trencar l'escletxa de gènere, la plataforma 11F Balears pretén liderar i coordinar altres accions al llarg de l'any en línia amb els objectius d'aconseguir l'accés i la participació plena i equitativa en la ciència i la tecnologia per a les dones i les nines, la igualtat de gènere i el empoderament de les dones i les nines en els sectors STEM.

Un programa d'activitats dirigit a dones, a nines i a actors implicats en el sistema de recerca i innovació tecnològica

D'entre les activitats organitzades, la plataforma 11F Balears ha volgut destacar especialment la lectura del manifest elaborat per la plataforma, que es portarà a terme el mateix 11 de febrer, a les 18h a la Plaça de la Reina. A través d'aquesta acció, es faran públics els objectius i les estratègies del col·lectiu, i es pretén implicar no només al col·lectiu de dones STEM, sinó també a institucions, organismes, i a la societat balear en general per a que s'agafi consciència de la necessitat de portar a terme accions concretes per revertir la situació de desigualtat que existeix en l'àmbit STEM.

Així mateix, durant la presentació del dia 1 també s'han donat a conèixer la resta d'activitats que es portaran a terme en el marc de l'11F i que es poden consultar a través de la web 11fbalears.org.

D'aquesta manera, les activitats organitzades en el marc de l'11 de febrer arrencaran amb una sèrie de xerrades organitzades per l'IdISBa a diferents centres educatius, on investigadores explicaran la seva experiència personal en la seva carrera investigadora. L'objectiu és despertar les inquietuds dels més joves, promoure l'interès en ciència, i crear rols femenins en àmbits científics que promoguin pràctiques que afavoreixin la igualtat de gènere en l'àmbit científic. Les xerrades estan dirigides a l'alumnat de 5è o 6è de primària i de 1r i 2n d'ESO, i s'impartiran la setmana del 4 a l'11 de febrer.

El 7 de febrer a Ca'n Oleo de Palma es portarà a terme la taula rodona; «Enginyera, una dona en perill d'extinció», en la que hi participaran set dones que realitzen la seva activitat professional en l'àmbit de l'enginyeria, i en la que reflexionaran sobre les fites i reptes de la dona en aquest sector.

Dissabte 9 de febrer, entre les 11 i les 12h al CaixaForum de Palma, es portarà a terme l'activitat «Cites ràpides amb científiques», una activitat organitzada per la Delegació del CSIC en les Illes Balears i en la que col·laboren: IMEDEA, IFISC, SOCIB, IEO i IdISBa. L'activitat va dirigida al públic general i familiar (a partir de 8 anys) i està pensada per a que en sis minuts els assistents puguin conèixer de primera mà l'activitat investigadora de les 24 participants d'una manera divertida i propera.

També al CaixaForum de Palma, el diumenge 10 de febrer es portarà a terme el taller infantil (de 4 a 8 anys); «Petites oceanògrafes, grans científiques», organitzat pel SOCIB i en col·laboració de la Delegació del CSIC a les Illes Balears un taller a través del qual s'ajudarà a les nines a descobrir quin tipus de oceanògrafa podrien arribar a ser a través de contacontes, jocs i manualitats.

A més de la lectura del manifest per la tarda a la Plaça de la Reina, l'11 de febrer es portarà a terme al ParcBit una jornada d'activitats per a centres d'educació secundària, en la que els joves estudiants podran conèixer el parc científic i tecnològic de les Illes Balears i gaudir d'exposicions, xerrades, i d'una ginkana sobre les dones el món de la ciència i la tecnologia que donen nom als carrers del ParcBit; Laura Basi, Ada Byron Lovelace, Antonia Maury, Maria Agnesy, Maria Mitchel, Rila Levi, i Sophie Germain.

També durant l'11 de febrer, diversos centres educatius podran visitar el Centre Oceanogràfic de Balears de l'IEO, en una jornada on conèixer les instal·lacions, gaudir de les exposicions permanents i participar en altres activitats relacionades amb el projecte «Oceàniques», que té com a objectiu divulgar el treball de científiques dedicades a l'estudi dels oceans.

Per acabar la jornada de l'11 de febrer, al bar Molta Barra del barri de Sa Gerreria de Palma, l'associació Noctilucas organitza l'activitat «Ciència de Barra», on s'oferiran xerrades i monòlegs científics en l'ambient distès i festiu de la barra del bar.

Donat l'èxit de l'edició de l'any passat, l'associació Django Girls, organitza de nou el taller d'iniciació a la programació amb llenguatge Python. Aquest taller gratuït d'un dia de durada i dirigit a dones que es vulguin iniciar en el món de la programació, es portarà a terme el dissabte 16 de febrer a la UIB.

A més a més, dins del programa d'activitats anunciat a 11fbalears.org, també s'hi han afegit els tallers organitzats dins

del programa MENTORiment en femení, adreçat a les joves interessades en les àrees de ciències, tecnologies, enginyeries i matemàtiques (STEM), duts a terme per doctores i professores investigadores que suposen un exemple de que la ciència també és cosa de dones.

Aquestes activitats es podran anar seguint a les xarxes socials a través del hashtag #11fbalears i s'aniran actualitzant a la web 11fbalears.org, on es poden realitzar les inscripcions de manera gratuïta.

Algunes dades d'Espanya i de les Illes Balears

Segons dades fetes públiques per l'observatori de Xarxes Vives, es fa palès com existeixen efectivament professions i carreres masculinitzades; i si bé dones i homes presenten percentatges similars en accés a educació superior, per a carreres com Informàtica, o Enginyeria en fabricació i construcció només hi ha un 21% i 28% de dones en front del 79% i 72%, respectivament.

Així mateix, estudis de la Fundació CYD confirmen que, a pesar de ser major el nombre dones en universitats en el curs 2016-17 les universitàries eren el 55% enfront del 45% dels homes, i que tot i els bons resultats acadèmics d'aquestes, això no es tradueix en una millor inserció laboral; i els homes amb estudis superiors pateixen menys atur que les dones (un 17,2% front 20,5% d'elles).

A la UIB, el percentatge de dones que configuren el personal docent i investigador (catedràtiques, professores titulars i contractades, investigadores i postdoctorals) és del 37,6% i només del 32,1% si exclouem el personal associat, segons dades facilitades des del rectorat universitari.

També pel que fa a distincions i premis en el món científic és destacable que només el 18% dels guardons de ciència que s'atorguen a Espanya recauen en dones, segons un informe de l'Associació de Dones Investigadores i Tecnòlogues, que recorda que només el 3% dels premis Nobel de ciències s'han concedit a dones des de la seva creació el 1901.

Així, són moltes les dades que evidencien aquesta situació de la dona en l'àmbit científic, per exemple el «Libro Blanco», sobre la situació de les dones en la ciència espanyola elaborat per la Unitat de dones i ciència (UMYC), i l'informe de dones investigadores elaborat pel CSIC el 2016, el personal investigador d'aquest organisme d'investigació, que és el major de tota Espanya, està compost per un total 2.800 persones, de les quals només un 35,3% són dones.

Les entitats que enguany s'han afegit a l'11 de febrer organitzant o col·laborant amb algunes d'aquestes accions són:

- Plataforma 11F Balears
- Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA, CSIC-UIB)
- Institut de Física Interdisciplinària i Sistemes Complexos (IFISC CSIC-UIB)
- Delegació del CSIC a les Illes Balears – Unitat de Cultura Científica i Innovació.
- Sistema d'Observació i Predicció Costaner de les Illes Balears (ICTS SOCIB)
- Centre Oceanogràfic de les Balears- Institut Espanyol d'Oceanografia (COB-IEO)
- Universitat de les Illes Balears (UIB)
- Fundació Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears (IdISBA)
- Django girls
- IBdona
- Vicepresidència i Conselleria de Turisme, Innovació i Investigació a través de la Direcció General de l'Innovació i Investigació.
- CaixaForum Palma (Obra social "la Caixa")
- Fundació Bit / ParcBit
- Women Tech Makers
- Associació Noctiluca